

**JEDNO JE TELO
A JEDEN DUCH, AKO
STE AJ BOLI POVOLANÍ
K JEDNEJ NÁDEJI
SVOJHO POVOLANIA**

(List Efezanom 4, 4)

TÝŽDEŇ MODLITIEB
ZA JEDNOTU KREŠŤANOV
18. – 25. januára 2026

Dikašterium na podporu jednoty kresťanov,
Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví

**JEDNO JE TELO
A JEDEN DUCH, AKO
STE AJ BOLI POVOLANÍ
K JEDNEJ NÁDEJI
SVOJHO POVOLANIA**

(List Efezanom 4, 4)

Materiály
na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov
v roku 2026

Spoločne pripravili a publikovali
Dikašterium na podporu jednoty kresťanov,
Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví

Preklad pripravila Konferencia biskupov Slovenska
v spolupráci s Ekumenickou radou cirkví v SR
Text v elektronickej podobe možno nájsť na
www.ekumena.sk a www.kbs.sk
Znenie anglickej a ďalších verzií možno nájsť na
www.wcc-coe.org (news and resources)

© Konferencia biskupov Slovenska, 2025
© Ekumenická rada cirkví v SR, 2025
© Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o., Trnava 2025

Pre organizátorov Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov

Hľadanie jednoty po celý rok

Tradičný termín konania Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov je na severnej pologuli od 18. do 25. januára. Tieto dni navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami sv. Petra a sv. Pavla, čo im dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, takže cirkvi organizujú Týždeň modlitieb v inom termíne, napríklad v období sviatkov Zoslania Ducha Svätého (ako to navrhol Hnutie pre vieru a poriadok v roku 1926), ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi. Keďže berieme do úvahy fakt, že sa termín modlitieb dá prispôbiť, povzbudzujeme vás, aby ste tento materiál vnímali ako pozvanie hľadať po celý rok možnosti na vyjadrenie miery dosiahnutého spoločenstva medzi cirkvami a spoločne sa modliť za úplnú jednotu, ktorá je Kristovou vôľou.

Prispôsobenie textu

Tento materiál ponúkame so zámerom, aby, kedykoľvek to bude možné, bol prispôsobený využitiu na miestnej úrovni. Pritom treba brať ohľad na miestne liturgické a bohoslužobné zvyky i na celkovú spoločenskú a kultúrnu situáciu. Takéto úpravy by sa mali ideálne realizovať ekumenicky. Na niektorých miestach sú už vybudované ekumenické štruktúry pre prispôsobenie týchto materiálov. Želáme si, aby tam, kde to tak nie je, táto potreba podnietila vznik takýchto štruktúr.

Používanie materiálov na Týždeň modlitieb

- Cirkvám a kresťanským spoločenstvám, ktoré slávia Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov prostredníctvom jednej spoločnej bohoslužby, ponúkame poriadok ekumenickej bohoslužby.
- Cirkvi a kresťanské spoločenstvá si môžu zaradiť texty z Týždňa modlitieb aj do svojich vlastných bohoslužieb. Podľa prostredia, v ktorom sa nachádzajú, možno primerane použiť modlitby z ekumenickej bohoslužby, materiál na „osem dní“ a výber ďalších modlitieb.
- Spoločenstvá, ktoré slávia Týždeň modlitieb v rámci svojich každodenných bohoslužieb, môžu počas tohto týždňa čerpať námety z materiálu na „osem dní“.
- Tí, ktorí by chceli viesť biblické hodiny na tému Týždňa modlitieb, majú možnosť ako základ použiť biblické texty a zamyslenia ponúknuté v materiáli na „osem dní“. Svoje každodenné spoločné stretnutia môžu uzavrieť prosebnými modlitbami.
- Tým, ktorí sa chcú modliť v súkromí, poslúži tento materiál ako inšpirácia pri premýšľaní o ich modlitebných úmysloch. Môžu mať na pamäti to, že sú v spoločenstve s ostatnými, ktorí sa na celom svete modlia za viditeľnejšiu jednotu Kristovej Cirkvi.

Príprava materiálu na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2026

Medzinárodný tím, ktorý bol spoločne vymenovaný Dikastériom pre podporu kresťanskej jednoty (DPCU) a Komisiou pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví (WCC) s cieľom preskúmať a dokončiť materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2026, sa stretol v arménskom duchovnom centre, v Materskom sídle svätého Ečmiadzinu – v dňoch 13. až 18. októbra 2024.

Príprava materiálov bola Svetovou radou cirkví a Dikastériom zverená Oddeleniu medzicirkevných vzťahov Arménskej apoštolskej cirkvi. Toto oddelenie koordinovalo ekumenickú skupinu arménskych kresťanov, ktorá pripravila prvý návrh textov. Počas stretnutia v Ečmiadzine spolupracovali zástupcovia tejto skupiny s medzinárodným tímom na finálnej podobe textov.

Stretnutie spoločne predsedali farár Dr. Mikie Roberts zo Svetovej rady cirkví v Ženeve a otec Martin Browne, OSB z Dikastéria pre podporu kresťanskej jednoty v Ríme. Dňa 17. októbra 2024 prijal členov tímu na osobnej audiencii Jeho Svätosť Karekin II., najvyšší patriarcha a katolikos všetkých Arménov.

Členovia medzinárodnej pracovnej skupiny

Reverend Fr Martin Browne, OSB

Dikastérium pre podporu kresťanskej jednoty (Rím)

Reverend Fr Miguel Desjardins, CCN

Konferencia biskupov Francúzska (Paríž)

Sr Leticia Candelario Lopez, FMVD

Misionárska fraternita Verbum Dei (Singapur)

Reverend Fr James Puglisi, SA
Františkáni zmierenia (Graymoor, New York)
Reverendka Dr. Brigitte Rabarijaona
Svetové biblické spoločnosti (Nairobi)
Reverend Dr. Mikie Roberts
Svetová rada cirkví (Geneva)
Pastor Dr. Jochen Wagner
Združenie kresťanských cirkví v Nemecku (Frankfurt)

Členovia arménskej prípravnej skupiny

Starší archimandrita Shahe Ananyan
Gevorkiánsky teologický seminár (Ečmiadzin)
Kňaz Komitas Daveyan
Ordinariát Arménskej katolíckej cirkvi (Jerevan)
Jeho Milosť biskup Daniel Findikyan
Gevorkiánsky teologický seminár (Ečmiadzin)
Archimandrita Garegin Hambardzumyan
Oddelenie medzicirkevných vzťahov (Ečmiadzin)
Jeho Milosť biskup Vahan Hovhanessian
Vzdelávacie centrum Garegina I. (Ečmiadzin)
Diakon Edvard Keshishyan
Oddelenie medzicirkevných vzťahov (Ečmiadzin)
Pastor Avetik Khachatryan
Arménska evanjelická cirkev (Jerevan)
Kňaz Husik Smbatyan
Gevorkiánsky teologický seminár (Ečmiadzin)
Prof. Diana Tsaghikyan
Štátna univerzita v Jerevane (Jerevan)

Arménska apoštolská cirkev: teologická perspektíva

Úvod

Arménska apoštolská cirkev, považovaná za jednu z najstarších kresťanských komunít na svete, zohráva už takmer dve tisícročia kľúčovú úlohu pri formovaní duchovnej a historickej identity arménskeho národa. Táto významná inštitúcia, ktorej korene siahajú až do čias apoštolov, bola formálne založená na začiatku 4. storočia a presahuje rámec bežnej náboženskej organizácie, stelesňuje národnú odolnosť, kultúrne dedičstvo a duchovnú silu. Okrem duchovného vedenia Cirkev chráni aj arménske tradície, jazyk a hodnoty, najmä počas období nepokojov a cudzej nadvlády. V súčasnosti poskytuje zdroj sily a útechy pre Arménov, najmä uprostred výziev, akými sú konflikt v Náhornom Karabachu či vysídlenie obyvateľstva Artsachu. Dnes je Cirkev majákom viery, jednoty a kontinuity pre Arménov po celom svete a ponúka pohľady a skúsenosti, ktoré rezonujú medzi kresťanmi globálne.

Historické východiská

Korene Arménskej apoštolskej cirkvi siahajú hlboko do učenia apoštolov Tadeáša a Bartolomeja, ktorí priniesli evanjelium do Arménska už v 1. storočí. Naplno sa však kresťanstvo rozvinulo až pod vedením svätého Gregora Osvietiteľa, prvého oficiálneho katolíkosa (patriarchu) Arménska. V roku 301 sa Arménsko stalo prvou krajinou na svete, ktorá prijala kresťanstvo ako štátne náboženstvo pod panovaním kráľa Tiridatesa III., čím sa krajina

stala priekopníkom viery ešte pred tým, ako ju prijala Rímska ríša.

Katedrála svätého Ečmiadzina, nachádzajúca sa neďaleko Jerevanu, je duchovným i administratívnym centrom Arménskej apoštolskej cirkvi. Posvätná tradícia hovorí, že svätý Gregor mal božské videnie, v ktorom Kristus zostúpil z neba a udelil zlatým kladivom o zem, čím určil miesto pre prvú arménsku katedrálu. Toto videnie viedlo k výstavbe katedrály svätého Ečmiadzina, jednej z najstarších katedrál na svete, ktorá symbolizuje trvalé puto medzi Arménskou cirkvou a jej veriacimi. Po stáročia slúžila katedrála ako centrum duchovného života a cirkevnej autority, viedla veriacich a zachovávala arménske kresťanské dedičstvo.

Jedinečná tradícia a kultúrna identita

Arménska apoštolská cirkev patrí do orientálnej ortodoxnej tradície, ktorá sa vyznačuje osobitnými teologickými a liturgickými praktikami. Jej rituály, formované starovekými kresťanskými zvykmi a arménskymi kultúrnymi vplyvmi, odrážajú hlbokú úctu a duchovnú hĺbku. Božská liturgia, slávená v klasickej arménčine, spolu so sviatosťami cirkvi zahŕňa stáročné spevy, kadidlo a bohato zdobené rúcha, čím vytvára jedinečnú atmosféru spájajúcu veriacich s ranou cirkvou.

Arménska apoštolská cirkev, v súlade s učením prvých troch ekumenických koncilov, vyznáva apoštolskú doktrínu o Svätej Trojici a plnosti Kristovej božskosti i ľudskosti, čím sa radí medzi orientálne ortodoxné cirkvi. Cirkev vyznáva, že Kristus trpel, bol ukrižovaný, na tretí deň vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesia a očakáva sa jeho slávny návrat, kedy bude súdiť živých i mŕtvych. Toto kristologické chápanie hlboko formuje teologický

diskurz Cirkvi a počas dejín utváralo jej ekumenické vzťahy.

Skrze sviatosť krstu sú Arméni znovuzrodení v Kristovi, prostredníctvom sviatosti svätého prijímania a slávenia Eucharistie majú účasť na Božom živote. Cirkev vyznáva Ducha Svätého, ktorý inšpiroval prorokov a apoštolov a naďalej vedie veriacich i Cirkev samotnú, ktorá je jedna, svätá, všeobecná a apoštolská. Cirkev vysluhuje jeden krst, zvestuje zmŕtvychvstanie, večný súd a zaslúbenie večného života v nebeskom kráľovstve.

Okrem duchovného poslania zohrávala Arménska apoštolská cirkev kľúčovú úlohu v rozvoji arménskej kultúry. Mala zásadný vplyv na vznik arménskej abecedy, rozkvet literatúry a umenia vrátane monumentálneho projektu prekladu Biblie do arménčiny. Počas období cudzej nadvlády – arabského, mongolského, perzského či osmanského impéria – Cirkev pôsobila ako strážkyňa arménskeho jazyka, literatúry a umenia. Kláštory sa stali centrami vzdelávania a kultúrnej tvorby. V nich sa uchovávali rukopisy a podporovalo sa náboženské umenie, ktoré stelesňovalo arménsku kresťanskú identitu.

Aj za čias sovietskeho ateizmu si Cirkev uchovala tichú, no odolnú existenciu a naďalej podporovala duchovné a kultúrne potreby arménskeho národa.

Úloha cirkvi v živote Arménov

Počas búrlivých období v dejinách Arménska bola Arménska apoštolská cirkev kľúčová pre prežitie a odolnosť svojich veriacich. Poskytovala kontinuitu a stabilitu uprostred prenasledovania, nútených migrácií a genocídy. Počas arménskej genocídy v roku 1915 sa Cirkev stala útočiskom pre trpiacich, poskytovala útechu a zachovávala nádej na lepšiu budúcnosť. Cirkev si každoročne

pripomína túto tragickú udalosť, vzdáva česť pamiatke mučeníka a zasadzuje sa za uznanie a spravodlivosť.

V modernom Arménsku má Cirkev naďalej významný vplyv na národný život. Po rozpade Sovietskeho zväzu v roku 1991 Arménsko zažilo náboženské oživenie a Arménska apoštolská cirkev si opäť získala svoju ústrednú úlohu v spoločnosti. Dnes sa Cirkev aktívne zapája do sociálnych, vzdelávacích a charitatívnych iniciatív zameraných na boj proti chudobe, zdravotnú starostlivosť a vzdelávanie. Podporuje aj arménske komunity v diaspóre, posilňuje jednotu a zabezpečuje, aby arménske tradície a viera zostali živé medzi Arménmi po celom svete.

Ekumenické vzťahy a celosvetové pôsobenie

Arménska apoštolská cirkev má bohatú tradíciu ekumenizmu a snaží sa budovať mosty s inými kresťanskými komunitami. V posledných desaťročiach vedie dialóg s rôznymi denomináciami, vrátane rímskokatolíckej, pravoslávnej a tiež protestantských cirkví. Hľadá vzájomné spoločné body, pričom si zachováva svoje jedinečné dedičstvo. Účasť cirkvi vo Svetovej rade cirkví a jej vzťahy s Vatikánom a inými cirkevnými orgánmi sú príkladom jej oddanosti kresťanskej jednote a vzájomnému porozumeniu.

Záväzok cirkvi k dialógu presahuje rámec kresťanstva a zahŕňa aj medzináboženský dialóg s inými náboženstvami, ako je islam. Takéto dialógy podporujú mier a porozumenie najmä v regióne, ktorý sa vyznačuje náboženskou rozmanitosťou a historickými napätiami. V tomto duchu Cirkev prispieva k celosvetovým diskusiám o náboženskej tolerancii, starostlivosti o životné prostredie a sociálnej spravodlivosti, čím odzrkadľuje svoj záväzok k hodnotám lásky, súcitu a rešpektu v zložitom svete.

Biblický text na rok 2026

List Efezanom 4, 1 – 13

Preto vás napomínam ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili, ako je hodné povolania, ktorým ste boli povolaní, so všetkou pokorou, miernosťou a trpezlivosťou, znášajte sa navzájom v láske. Usilujte sa zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja. Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolaní k jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst, jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých. Každému z nás však bola daná milosť podľa miery Kristovho daru. Preto je povedané: Keď vystúpil na výšiny, zajal zajatcov a ľuďom dal dary. A čo iné znamená „vystúpil“, ako že aj zostúpil do nižších častí zeme? Ten, čo zostúpil, je ten istý, čo aj vystúpil nad všetky nebesia, aby všetko naplnil. A on ustanovil jedných za apoštolov, iných zasa za prorokov a iných za zvestovateľov evanjelia, iných ustanovil za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, až kým všetci nedospejeme k jednote viery a poznania Božieho Syna, v dokonalého človeka, ktorého mierou dospelosti je plnosť Krista.

Úvod k téme na rok 2026

*„Jedno je telo a jeden Duch,
ako ste aj boli povolani k jednej nádeji
svojho povolania“
(List Efezanom 4, 4)*

Modlitby a zamyslenia na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov v tomto roku pripravili veriaci Arménskej apoštolskej cirkvi spolu so svojimi bratmi a sestrami z Arménskej katolíckej cirkvi a evanjelických spoločností. Materiály boli vypracované, napísané a prerokované v historickom duchovnom a administratívnom centre Arménskej apoštolskej cirkvi, v Materskom sídle svätého Ečmiadzina v Arménsku, počas inšpiratívnych dní požehnania Muronu (svätého oleja) a znovuvysvätenia Materskej katedrály 28. – 29. septembra 2024, po rozsiahlej desaťročnej obnove. Táto slávnosť poskytla arménskemu ľudu i členom pracovnej skupiny jedinečnú príležitosť zamyslieť sa nad spoločnou kresťanskou vierou, ktorá je v našich cirkvách dodnes živá a plodná, a spoločne ju osláviť. Materiály čerpajú zo stáročných tradícií modlitieb a prosieb používaných arménskym ľudom, ako aj z hymien pochádzajúcich zo starobyklých kláštorov a kostolov Arménska, niektoré až zo 4. storočia. Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2026 nás pozýva čerpať z tohto spoločného kresťanského dedičstva a hlbšie sa ponoriť do spoločenstva v Kristovi, ktoré spája kresťanov po celom svete.

Jednota je Božím poverením, ktoré stojí v jadre našej kresťanskej identity – nie len ako ideál, ale ako podstata povolania Cirkvi: výzva, aby sme uprostred rozmanitosti odzrkadľovali harmonickú jednotu života v Kristovi. Táto božská jednota je ústredným rozmerom nášho poslania

a je udržiavaná hlbokou láskou Ježiša Krista, ktorý nám dal spoločný cieľ. Ako hovorí apoštol Pavol v *Liste Efezanom*: „Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolani k jednej nádeji svojho povolania“ (*Ef* 4, 4). Tento biblický verš, vybraný pre tento rok, vystihuje teologickú hĺbku kresťanskej jednoty.

V celom Svätom písme zaznieva Božie volanie po jednote už od najstarších čias. V Starom zákone Abramova prosba k Lótovi poukazuje na Božiu túžbu po pokoji a harmónii medzi veriacimi: „Nech nie je spor medzi tebou a mnou, medzi tvojimi pastiermi a mojimi pastiermi, lebo sme príbuzní“ (*Gn* 13, 8). Abramova výzva k harmónii a vzájomnej úcte, napriek ich neskoršiemu rozchodu, zdôrazňuje dôležitosť pokojného spolužitia. Pokračovanie tohto Božieho prikázania nachádzame v levítskom zákone: „Neodplácajte sa a nehnevajte sa na nikoho zo svojho ľudu, ale milujte svojho blížneho ako seba samého: Ja som Pán“ (*Lv* 19, 18). Takéto slová nám pripomínajú, že odpustenie a láska sú nevyhnutné pre zachovanie jednoty v spoločenstve viery.

Žalmy oslavujú krásu jednoty medzi Božím ľudom: „Aké je dobré a milé, keď sú bratia spolu“ (*Ž* 133, 1). Tento obraz zdôrazňuje význam jednoty v Božom pláne pre jeho ľud. Naopak, *Kniha prísloví* varuje pred nesvornosťou medzi Božím ľudom, keď hovorí, že Boh sa protiví tým, ktorí sejú sváry medzi bratmi a sestrami (*Prís* 6, 19), a zároveň učí, že trpezlivosť a odpustenie sú kľúčom k zachovaniu pokoja (*Prís* 19, 11).

V Novom zákone Ježiš Kristus zvyšuje pojem jednoty na duchovnú úroveň, odrážajúc hlboký vzťah medzi sebou a Otcom. Jednota medzi jeho učeníkmi nie je len absenciou konfliktu, ale hlbokým duchovným putom, ktoré zrkadlí jednotu Svätej Trojice. Ježišova modlitba: „Aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, si vo mne a ja v tebe“

(Jn 17, 21) vyzýva veriacich k jednote, zakorenenej v našom vzťahu s Kristom a v spoločnom poslaní ohlasovať evanjelium.

Základné Ježišovo prikázanie: „Milujte sa navzájom; ako som ja miloval vás, tak sa aj vy milujte navzájom“ (Jn 13, 34 – 35) potvrdzuje, že láska je podstatou našej jednoty. Táto obetavá a nesebecká láska je putom spoločenstva a zároveň najvýraznejším svedectvom nášho učeníctva. Ježišova modlitba, aby naša jednota bola znamením pre svet (Jn 17, 23), zostáva trvalým svedectvom jeho božského poslania.

Apoštoli túto tému ďalej rozvíjajú vo svojom učení. Pavlove listy zdôrazňujú dôležitosť jednoty v Cirkvi a nabádajú, aby sme žili hodní svojho povolania „s celou pokorou, miernosťou a trpezlivosťou, znášajúc sa navzájom v láske“ (Ef 4, 1 – 3). Pavlov pohľad na jednotu v *Liste Rimanom* ukazuje, že „máme rozličné dary podľa milosti, ktorá sa nám dostala“ (Rim 12, 6), pričom tieto rozmanité dary budujú telo Kristovo. Jeho výzva k harmónii v „Radujte sa, zdokonaľujte sa, povzbudzujte sa, buďte jedno-myselní, žite v pokoji“ (2 Kor 13, 11) a napokon aj vo *Flp* 2, 1 – 2 volá veriacich, aby boli „tej istej lásky, jednej duše a jednej mysle“ vo svojej oddanosti Kristovi. Takto Pavol posilňuje božské poverenie jednoty a zároveň uznáva rozmanitosť ako dar pre Cirkev.

List Efezanom 4, 4 sumarizuje Pavlove učenie o jednote a zdôrazňuje, že nasledovníci Krista predstavujú „jedno telo a jedného Ducha“, zjednotení v jednej nádeji. Táto metafora zobrazuje Cirkev ako jednotnú entitu, ktorá prekračuje bariéry geografie, národnosti, etnicity a tradície.

Pavol používa obraz Cirkvi ako tela Kristovho, aby vyjadril jej jednotu spojenú s rozmanitosťou členov. Korinťanom píše: „Lebo ako je jedno telo a má mnoho

údov, a všetky údy tela, hoci je ich mnoho, tvoria jedno telo, tak je to aj s Kristom“ (1 Kor 12, 12). V *Liste Kolosanom* rozvádza úlohu Krista ako hlavy zjednoteného tela rôznorodých členov: „On je hlava tela, Cirkvi“ (Kol 1, 18). Cirkev teda, hoci pozostáva z mnohých častí, funguje ako súdržný celok. Každý člen má jedinečnú úlohu a prispieva k celkovému životu a poslaniu Cirkvi.

Uvedomenie si, že sme súčasťou jedného tela v Kristovi, podporuje spoluprácu pri šírení jeho evanjelia a služby ľudstvu, presúvajúc pozornosť z vnútorných rozdelení na spoločné poslanie.

Naopak, obmedziť Pánovo veľké poslanie, ísť do sveta a robiť učeníkov zo všetkých národov (Mt 28, 19), len na komunitu definovanú etnickými, geografickými alebo socioekonomickými hranicami, by túto komunitu pripravilo o jeden zo základných pilierov Cirkvi ustanovených Pánom – jednotu jeho nasledovníkov po celom svete.

Pojem „jedno telo“ v *Liste Efezanom* 4, 4 tiež odráža povahu Cirkvi. Kresťanstvo prekračuje kultúrne a národné hranice a spája veriacich po celom svete vo viere a nádeji. Toto spoločenstvo, ako je predstavené v *Zjavení apoštola Jána* 7, 9, kde je zastúpená každá kultúra, kmeň, národ a jazyk, poskytuje veriacim silu aj povzbudenie a potvrdzuje ich spojenie v Kristovom tele.

Pavol zdôrazňuje dôležitosť kresťanskej jednoty a dodáva „jeden Duch“, čím odkazuje na Ducha Svätého, ktorý udržiava toto spoločenstvo a dáva Cirkvi silu plniť jej poslanie. Duch Svätý je zdrojom duchovného života a vedenia medzi veriacimi, zabezpečujúc, že rôznorodí členovia Cirkvi sú spolu vo viere a účele. Duch podporuje hlboké spojenie medzi veriacimi, ktoré prekračuje rozdiely a vytvára puto odrážajúce jednotu Svätej Trojice. Toto spoločné duchovné puto je základom zmierenia, vedie veriacich po celom svete a pripravuje ich na účinné

svedectvo a službu. Globálne vedenie Ducha pomáha zosúladiť rôznorodé prejavy viery s hlavným poslaním Cirkvi.

Učenie o jednote Cirkvi ďalej rozvíja Pavol v *Liste Efezanom* 4, 4, keď uvádza, že všetci kresťania sú povolaní k „jednej nádeji“ spásy a večného života. Táto „jedna nádej“ znamená, že všetci veriaci smerujú k rovnakému cieľu – večnému životu s Kristom. Je to konečný cieľ a motivácia kresťanského života, poskytujúca spoločnú víziu a účel pre všetkých veriacich a zjednocuje ich na ich ceste viery a v každodennom živote. Táto spoločná vízia premostuje konfesiónálne a kultúrne rozdiely a povzbudzuje kresťanov k spolupráci vo všetkých oblastiach. Urobiť „spoločnú nádej“ cieľom nášho povolania ako kresťanov definuje naše členstvo v Cirkvi v zmysle celosvetového spoločenstva v nádeji na spásu a večný život

Vo svete, kde sú tradície a prejavy kresťanskej viery rozmanité a často rozdelené, nám *List Efezanom* 4, 4 pripomína, že všetci veriaci sú súčasťou „jedného tela“ Kristovho. Táto jednota nespočíva v uniformite, ale v spoločnom záväzku k základným pravdám kresťanskej viery. Je svedectvom o transformačnej sile Ducha Svätého, ktorý zjednocuje kresťanov z rôznych prostredí v autentickom cieľi a spoločnej vízii.

Vo svete s rozmanitými a často rozdelenými tradíciami a prejavmi kresťanskej viery nám *List Efezanom* 4, 4 pripomína, že všetci veriaci sú súčasťou „jedného tela“ Kristovho. Táto jednota nie je o uniformite, ale o spoločnom záväzku k základným pravdám kresťanskej viery. Slúži ako svedectvo o transformatívnej sile Ducha Svätého, keď sa kresťania z rôznych prostredí zídu s autentickým cieľom a víziou.

Prostredníctvom svojich praktík a učení nám Arménska apoštolská cirkev ponúka hlbokú reflexiu o podstate

jednoty v rámci univerzálneho Kristovho tela, nielen ako o koncepte, ale ako o živej a prebúdajúcej sa realite. Potvrdzovaním vierovyznania veriaci vyznávajú svoju vieru v „jednu, svätú, všeobecnú a apoštolskú Cirkev“, čím zdôrazňujú ústrednú úlohu tejto jednoty vo svojom duchovnom živote. Tento záväzok nachádza svoj najplnší výraz v eucharistických zhromaždeniach, kde sa modlitby spoločenstva nevzťahujú len na kresťanov po celom svete a ich duchovných vodcov, ale aj na jednotu samotnej Cirkvi. Každú nedeľu sa veriaci počas liturgie objímajú a spievajú: „Cirkev sa stala jednou“, hmatateľný prejav ich spoločnej viery a spoločného poslania.

Bohatá história Arménskej cirkvi a jej vodcov, plná mučeníctva, svedčí o ich neochvejnom úsilí a vytrvalosti pri zachovaní kresťanskej viery v Arménsku a jeho okolí. Jednota v Cirkvi by mala presahovať doktrínálne potvrdenie; je to žitá skúsenosť, ktorá prehlbuje duchovnú identitu a posilňuje spoločenské svedectvo. Prijímaním a prežívaním tejto jednoty Arménska apoštolská cirkev nielen ctí svoje posvätné tradície, ale významne prispieva aj k širšej jednote Kristovej univerzálnej Cirkvi. Táto úvaha nás vyzýva, aby sme si uvedomovali a vážili transformačnú silu jednoty, nielen vo vlastných spoločenstvách, ale aj v celej Cirkvi.

Duchovná zrelosť znamená prijatie rozdielov a zároveň úsilie o jednotu s rovnakou vytrvalosťou, s akou dbáme na doktrínálnu presnosť. Naša sila spočíva v schopnosti odrážať Krista prostredníctvom našej jednoty a ukazovať svetu jeho lásku a milosť. Žitím tohto božského povolania naplníme naše poslanie, ctíme Krista a napomáhame rozvoju jeho kráľovstva na zemi.

Prijmeme toto božské povolanie k jednote nie ako abstraktný ideál, ale ako zásadný prejav našej viery. Vo svete, kde je Kristovo telo zranené rozdeleniami medzi

tradíciami a vyznaniami, je apoštolovo volanie k jednote adresované každému z nás, nielen ako cirkevným spoločenstvám, ale aj jednotlivcom v rámci našich spoločností. Žitím v jednote nielen svedčíme o láske a moci Pána Ježiša Krista, ale aj stelesňujeme podstatu jeho učenia. Keď sa podporujeme navzájom a oslavujeme rozmanité dary a talenty, odrážame Kristovo srdce a pokračujeme v jeho diele na zemi.

Ekumenická bohoslužba

Svetlo zo Svetla pre svetlo

Úvod

Pre Arménsku apoštolskú ortodoxnú cirkev je čťou, že bola vybraná počas tohtoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. Sme radi, že sa môžeme podeliť s kresťanskými bratmi a sestrami po celom svete o ekumenickú bohoslužbu, ktorá vychádza zo srdca starobylého kresťanského svedectva našej Cirkvi o Pánovi Ježišovi Kristovi.

Názov bohoslužby *Svetlo zo Svetla pre svetlo* je inšpirovaný atribútom Krista prijatým v Nicejsko-konštantínopolskom vyznaní viery, monumentálnym pilierom kresťanskej viery, ktorého 1 700. výročie sme si pripomenuli minulý rok. Kristus je *Svetlo zo Svetla*. Pomazaný bol však poslaný do sveta s poslaním: žiariť Božím svetlom do tohto nepokojného sveta a priviesť nás do milujúceho spoločenstva s Bohom a medzi sebou. Preto *Svetlo zo Svetla pre svetlo*.

Táto bohoslužba je upravená z „bohoslužby pri východe slnka“, jednej z denných modlitieb Arménskej cirkvi, ktorú zostavil veľký katolikos (t. j. patriarcha/vodca cirkvi), teológ, hymnograf, liturgický reformátor, ekumenista a pastor – sv. Nerses „Milostivý“ z Gla (†1173). Významné je, že svätý Nerses zložil túto bohoslužbu, jedinečnú aj medzi inými cirkvami, s konkrétnym ekumenickým zámerom: vrátiť do Kristovho náručia sektu pohanov uctievajúcich slnko, ktorí žili v Arménsku v jeho čase. Obraz Krista ako Svetla preniká modlitbami, piesňami a čítaniami z Písma a určite by upútal pozornosť uctievačov slnka. Svätý Nerses hľadal stratené

ovce nielen prostredníctvom zastrašovania, ale ponúkal tvorivú a láskyplnú ponuku toho najlepšieho, čo mohla ponúknuť jeho Cirkev ako kresťanské svedectvo. Tento prístup môže slúžiť ako vzor pre všetkých, ktorí sa usilujú o kresťanské spoločenstvo, ktoré Boh pre nás žiada.

Arménsko sa stalo prvou krajinou, ktorá vyhlásila kresťanstvo za svoje oficiálne náboženstvo, vďaka svätému Gregorovi, ktorý v roku 301 obrátil pohanského kráľa Trdata. Svätý Gregor je známy ako Osvietiteľ, pretože priniesol arménskemu národu Kristovo svetlo prostredníctvom krstu Ducha Svätého v mene Najsvätejšej Trojice.

Veriaci Arménskej cirkvi sú vďační za tohtoročné modlitby všetkých cirkví. Nech Duch Svätý otvorí naše srdcia, aby sme jasnejšie vnímali žiarivé svetlo lásky Všemohúceho Boha k jeho deťom, krutú hanbu nášho rozdelenia a naliehavú potrebu znovu zapáliť svetlo kresťanského zmierenia, ďakujúc Bohu za nekonečné milosrdenstvo a zľutovanie *Svetla zo Svetla*.

Texty určené pre vedúceho (V) môžu byť rozdelené medzi rôznych duchovných alebo zástupcov prítomných tradícií. Texty pre čitateľa (Č) sa môžu rozdeliť medzi viacerých jednotlivcov. Ak niektoré časti vyžadujú dvoch čitateľov, je to označené Č₁ a Č₂.

Po modlitbe po kázni/homílii obe strany zhromaždenia striedavo recitujú alebo spievajú verše Žalmu 97, pričom všetci spoločne odpovedajú. Počas recitácie/spievania sa ľuďom rozdáva sviečky, ktoré sa zapália počas nasledujúcej hymny, a všetci sa spoločne zapoja vo vyznávaní Nicejského vyznania viery.

Hoci miestne zhromaždenia môžu vybrať piesne známe vo svojom regióne, bolo by žiaduce, ak je to možné, spievať **texty arménskych piesní** zahrnutých v bohoslužbe: *Pieseň svetla (Od východu na západ)*, *Pieseň počas*

zapálenia sviečok (*Večný, nestvorený Boh*), Pieseň pred Modlitbou Pánovou (*Kristus, dobrá a milostivá Cesta*).

Tieto piesne sa môžu spievať na jednoduchú melódiu uvedenú v prílohe. Pieseň počas zapálenia sviečok obsahuje krátky refrén pred každou slohou. Slovo „**Looy**s“ v arménčine znamená „svetlo“.

Melódia je začlenená do bohoslužby a zhromaždenia sú povzbudzované, aby ju používali počas bohoslužby.

Poriadok bohoslužby

Svetlo zo Svetla pre svetlo

V Vedúci
Č Čitateľ
Z Zhromaždenie
Zb Zbor alebo kantor

Modlitba Pánova

V Požehnaný je náš Pán Ježiš Kristus. Amen.
Z **Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno
Tvoje. Príď kráľovstvo Tvoje.
Buď vôľa Tvoja ako na nebi, tak i na zemi.
Chlieb náš každodenný daj nám dnes a odpusť
nám naše viny, ako aj my odpúšťame vinníkom
svojim. A neuved' nás do pokušenia, ale zbav
nás zlého.**
V Lebo tvoje je kráľovstvo i moc, i sláva na veky vekov.
Z **Amen.**

Invokácia

Č₁ Bud' požehnané meno Pánovo naveky,
lebo jeho meno je od pradávna, pred slnkom.
Č₂ Všetky národy zeme budú požehnané skrze neho
a všetky generácie ho budú velebiť.
Č₁ Požehnaný je Pán, Boh Izraela, jediný Tvorca
zázračných skutkov, sväté meno jeho slávy je navždy
požehnané. Celý svet bude naplnený jeho slávou.
Z **Amen. Amen.**
Č₂ Sláva Otcu i Synu, i Duchu Svätému.
Č₁ Teraz i vždy, i na veky vekov.
Z **Amen.**

Č2 Opäť v pokoji prosme Pána. Vypočuj naše modlitby,
vzkries nás k životu a zmiluj sa nad nami.

V Dobrorečenie a sláva Otcu i Synovi, i Duchu
Svätému. Teraz i vždy, i na veky vekov.

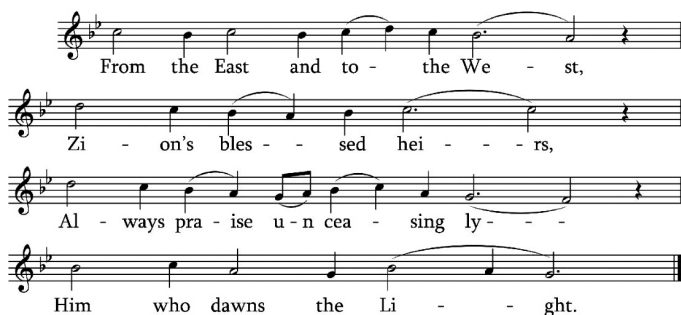
Z Amen.

Žalm 72, 15 – 18

Pieseň svetla

Počas spievania piesne sa vpredu v kostole zapáli veľká svieca.

Moderate

**Zb/Z From the East and to the West,
Zion's blessed heirs,**

**Always praise unceasingly
Him who dawns the Light.**

Churches of the righteous ones,

**All who honour him,
Glorify the One who gave**

Meaning to the light.

Sv. Nerses Milostivý

Litánia

Od východu slnka až po jeho západ, vo všetkých kútoch kresťanského sveta, kde sa vzýva meno Pánovo v svätosti, nech sa nad nami Pán zmiluje skrze modlitby a príhovory. Prosme ho, aby nás vyslobodil z hriechu i zo všetkých pokušení tohto sveta. Nech Pán prijme sľuby a prosby našich srdc a uzná nás za hodných jeho viery a prikázaní, spolu so všetkými svätými. Všemohúci Pane, Bože náš, pozdvihni nás k životu a zmiluj sa nad nami.

Z Pane, vzkries nás k životu

Č *(Ak ide o rannú bohoslužbu)*

Nech Pán požehná toto slnečné ráno,
v pokoji nás vedie počas dňa; s vierou prosme Pána.
alebo

(Ak je bohoslužba večer)

Nech Pán obdarí tento večer i noc,
ktorá je pred nami pokojom a sprevádza nás svojou
milosťou; s vierou volajme k Pánovi.

Z Daruj to, Pane.

Č Prosme Pána, aby nám dal anjela pokoja za strážcu.

Z Daruj to, Pane.

Č Prosme Pána o odpustenie a rozhrešenie našich
prestúpení.

Z Daruj to, Pane.

Č Prosme Pána o pomoc veľkej a mocnej sily svätého
kríža.

Z Daruj to, Pane.

Č Znovu všetci spoločne prosme Pána za našu pravú
a svätú vieru.

Z Pane, zmiluj sa.

Č Odovzdajme seba i jeden druhého všemohúcemu
Pánovi, nášmu Bohu.

Z Odovzdávame sa ti, Pane.

Č Vo svojom nesmiernom milosrdenstve,
Pane, náš Bože, zmiluj sa nad nami.
Všetci ako jeden prosme Pána:

Z Pane, zmiluj sa. Pane, zmiluj sa. Pane, zmiluj sa.

Modlitba a znak pokoja

Vedúci sa môže obrátiť tvárou na východ a pomodliť sa túto modlitbu s vystretými rukami:

V Od východu slnka až po jeho západ buď zvelebený,
ó, Pane, lebo ty si Kráľ a tvoje meno je uctievané
v celom vesmíre. Nech je príjemná naša žalmová
pieseň tvojim ušiam. Nech z tvojej spravodlivosti
uzrieme svetlo práva, nech zažiarí nad našou
krehkosťou; a nech je oslávené tvoje sväté meno.
Daj, aby sme boli hodní zachovávať tvoje prikázania
a spievať chválu a slávu Otcovi i Synovi, i Duchu
Svätému, odteraz až na veky vekov.

Z Amen.

*Vedúci sa obráti k ľudu a môže urobiť znak kríža, pričom ho-
vorí:*

V Pokoj vám.

Z Aj s Duchom tvojím.

Ľudia si môžu dať navzájom znak pokoja.

R Pokľaknime pred Bohom.

Ľudia si klaknú pred Bohom v uctievaní a hovoria:

Z Pred tebou, ó, Pane.

Vedúci sa môže obrátiť na východ a opäť sa modlí slovami:

V Nekonečný Bože, večný Bože, zjavuješ sa ako svetlo v tomto svete a osvetľuješ nás z temnoty nášho hriechu. Nekonečný Bože, prišiel si do nášho konečného bytia a hojne vylievaš dary Ducha Svätého na svoje stvorenia. Teraz i na veky vekov si oslavovaný, najväčší Bože, spolu s Otcom a Duchom Svätým, teraz i na veky vekov.

Z Amen.

Čítanie Písma svätého

Č1 Čítanie z *Knihy proroka Izaiáša* (58, 6 – 11)

Toto je pôst, ktorý sa mi páči: Uvoľňovať nespravodlivo nasadené putá, rozlámať jarmo otroctva, prepustiť utláčaných na slobodu a rozbiť každé jarmo, lámať svoj chlieb hladujúcemu, zaviesť do domu biednych tulákov. Preto, keď uvidíš nahého, zaodej ho a pred svojím príbuzným sa neskrývaj. Vtedy zažiari tvoje svetlo ako zora a tvoja rana sa rýchlo zacelí. Pred tebou pôjde tvoja spravodlivosť a za tebou Hospodinova sláva. Vtedy budeš volať a Hospodin ti odpovie, budeš volať o pomoc a on ti povie: 'Tu som!' Ak odstrániš zo svojho streda jarmo, ukazovanie prstom a zlomyseľné reči, ak sa k hladnému štedro zachováš, ubitú dušu nasýtiš, potom vyjde v tme tvoje svetlo a tvoja temnota bude ako poludnie. Hospodin ťa bude neprestajne sprevádzať, tvoju dušu nasýti na vyprahnutých miestach, spevní ti kosti a budeš ako zavlažovaná záhrada a vodný prameň, ktorého vody ťa nesklamú.

Č2 Čítanie z *Listu apoštola Pavla Efezanom* (4, 1 – 13)

Preto vás napomínam ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili,

ako je hodné povolania, ktorým ste boli povolaní, so všetkou pokorou, miernosťou a trpezlivosťou, znášajte sa navzájom v láske. Usilujte sa zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja. Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolaní k jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst, jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých. Každému z nás však bola daná milosť podľa miery Kristovho daru. Preto je povedané: Keď vystúpil na výšiny, zajal zajatcov a ľuďom dal dary. A čo iné znamená „vystúpil“, ako že aj zostúpil do nižších častí zeme? Ten, čo zostúpil, je ten istý, čo aj vystúpil nad všetky nebesia, aby všetko naplnil. A on ustanovil jedných za apoštolov, iných zasa za prorokov a iných za zvestovateľov evanjelia, iných ustanovil za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, až kým všetci nedospejeme k jednote viery a poznania Božieho Syna, v dokonalého človeka, ktorého mierou dospelosti je plnosť Krista.

Zb/Z (spievané) Haleluja. Haleluja.

**Lebo u teba je prameň života;
v tvojom svetle vidíme svetlo.**

Č Haleluja. Povstaňte.

Vedúci sa obráti k ľudu a môže urobiť znamenie kríža, pričom hovorí:

V Pokoj vám.

Z Aj s Duchom твоjím.

Č Počúvajte pozorne sväté *Evanjelium podľa Jána*
o Ježišovi Kristovi (12, 31 – 36a)

Z Sláva tebe, Pane, náš Bože.

Č Pozor! Boh hovorí.

Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von. A ja, keď budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe.“ To povedal, aby naznačil, akou smrťou má zomrieť. Zástup mu odpovedal: „My sme počuli zo Zákona, že Mesiáš zostane naveky! Ako to, že ty hovoríš, že Syn človeka musí byť vyzdvihnutý? Kto je to ten Syn človeka?“ Ježiš im povedal: „Ešte krátky čas je svetlo medzi vami. Kráčajte, kým máte svetlo, aby vás nezastihla tma, lebo kto potme kráča, nevie, kam ide. Kým máte svetlo, verte v svetlo, aby ste sa stali synmi svetla!“

Zb/Z Sláva tebe, náš Pane Ježiši Kriste.

Kázeň/Homília

Modlitba

Č Láskavý Pane, Bože všetkých, Sprievodca pre stratených, Svetlo pre tých, ktorí sú v tme. Naše oči sa obracajú k tebe, počuj naše modlitby. Nech slnko tvojej slávy žiari, dávajúc život a svetlo všetkým, od východu po západ a od severu po juh. Nech nás, ktorí očakávame tvoj príchod, prebudia ranné lúče tvojej večnej jari. Zišli sme sa, aby sme uctili tvoje sväté a drahocenné meno, Ježiši Kriste. Prebývaj v nás, Svetlo zo Svetla. Nech tvoje životodarné žiarenie vzbudí v nás hlbšiu lásku jeden k druhému. Nech nás tvoje žiarivé svetlo podnecuje k stále väčšej jednote. Nech tvoja božská žiara spôsobí, že budeme kvitnúť v harmónii ako rôzne kvety v záhrade tvojho kráľovstva. A tak, všetci ako jeden, nech tebe vždy radostne vzdávame

chválu a slávu, Otcu i Duchu Svätému, teraz i vždy,
i na veky vekov. Amen.

Upravené podľa sv. Gregora z Nareku

Responzóriový žalm

Obe strany zhromaždenia recitujú alebo spievajú verše žalmu striedavo, pričom všetci spoločne odpovedajú.

Počas recitácie alebo spevu žalmu sa ľuďom rozdávaajú sviečky.

Č **Náš zrak sa obracia k tebe, Bože všetkých. Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.**

Z **Náš zrak sa upiera k tebe, Bože všetkých.**
Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.

Strana 1 **Hospodin kraľuje!**

 Nech plesá zem, nech sa radujú mnohé ostrovy!

Strana 2 **Zahaľuje ho oblak a mrákava, spravodlivosť a právo sú základom jeho trónu.**

Z **Náš zrak sa upiera k tebe, Bože všetkých.**
Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.

Strana 1 **Predchádza ho oheň**

 a vôkol spaľuje jeho protivníkov.

Strana 2 **Jeho blesky osvetľujú svet, zem to vidí a chveje sa.**

Z **Náš zrak sa upiera k tebe, Bože všetkých.**
Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.

Strana 1 **Vrchy sa topia ako vosk pred Hospodinom, pred Pánom celej zeme.**

Strana 2 **Nebesia zvestujú jeho spravodlivosť a všetky národy vidia jeho slávu.**

Z **Náš zrak sa upiera k tebe, Bože všetkých.**
Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.

Strana 1 Zahanbia sa všetci, čo slúžia modlám
a chvascú sa svojimi bôžikmi.

Skloňte sa pred ním všetci bohovia!

Strana 2 Sion to počuje a teší sa, judské dcéry plesajú
nad tvojimi súdmi, Hospodin.

Z **Náš zrak sa upiera k tebe, Bože všetkých.**

Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.

Strana 1 Veď ty, Hospodin, si najvyšší na celej zemi,
nesmierne vyvýšený nad všetkých bohov.

Strana 2 Vy, ktorí milujete Hospodina, nenávidíte zlo!
On chráni život svojich verných a vytrháva ich
z ruky bezbožných.

Z **Náš zrak sa upiera k tebe, Bože všetkých.**

Zmiluj sa nad nami a vypočuj naše modlitby.

Strana 1 Spravodlivému svitne svetlo a radosť ľuďom
úprimného srdca.

Strana 2 Spravodliví, tešte sa v Hospodinovi a oslavujte
jeho sväté meno!

Z **Sláva Bohu Otcu, Synu i Duchu Svätému.**

Teraz i vždycky, i na veky vekov. Amen

Žalm 97

Pieseň

*Počas spievania piesne dvaja mladí ľudia držia neosvetlené
sviečky alebo kahance a zapália ich od centrálnej sviecy. Svetlo
sa potom odovzdáva všetkým prítomným v kostole.*

Ageless, uncreated God,

Father, Lord of all;

Heed our prayers, the earnest pleas
Of those serving you.

From the Father, wondrous Dawn,
Just and righteous Sun;

Rise, shine forth upon us all
Kind and tender Light.

Spirit pouring from the Fath'r,

Wellspring of the good;
Fill us with your rad'iant Light

In this new day's morn.

Persons three, in nature one,
One Divinity;

We confess you at all times –
Holy Trinity.

Svätý Nerses Milostivý

Vyznanie viery

- V Prežiarení svetlom Kristovej múdrosti, spoločne
vyznajme našu spoločnú vieru.
- Z Veríme v jedného Boha Otca všemohúceho,
Stvoriteľa neba i zeme, všetkých vecí viditeľných
i neviditeľných.**
- I v jedného Pána Ježiša Krista, jednorodeného
Syna Božieho, splodeného z Otca pred všetkými
vekmi; Boha z Boha**
- a Svetlo zo Svetla, pravého Boha z Boha pravého;
splodeného, nie stvoreného, jednej podstaty
s Otcom, skrze ktorého bolo všetko stvorené;
ktorý pre nás ľudí a pre naše spasenie zostúpil
z nebies a vtelil sa skrze Ducha Svätého
z Márie panny a človekom sa stal; ukrižovaný bol
tiež za nás, pod Pontským Pilátom trpel a bol
pochovaný; a na tretí deň vstal z mŕtvych podľa
Písem; vstúpil na nebesá, sedí na pravici Otcovej
a zas príde v sláve súdiť živých i mŕtvych; a jeho
kráľovstvu nebude konca.**
- Veríme i v Ducha Svätého, Pána a Darcu života,
ktorý pochádza od Otca i Syna, ktorý spolu
s Otcom**
- a Synom ctený a slávený býva, ktorý hovoril skrze
prorokov. I v jednu svätú všeobecnú a apoštolskú
cirkev. Vyznávam jeden krst na odpustenie
hriechov a očakávam vzkriesenie mŕtvych a život
v budúcom veku. Amen.**

Záverečná modlitba

- V Opäť, v pokoji, prosme Pána.
Zvelebujme veľkého Boha, ktorý svojím svetlom

osvietil svoje stvorenia. Nech teraz znovu rozžiari svoju hojnú milosť nad tými, ktorí oslavujú jeho meno spevom. Všemohúci Pane, náš Bože, vzkries nás k životu a zmiluj sa nad nami.

Z Pane, zmiluj sa, Pane, zmiluj sa, Pane, zmiluj sa.

V Milosrdný a všemohúci Pane Ježiši Kriste, Synu Boží, ty si pravé Svetlo, ktoré vyhnalo temnotu hriechu a osvetlilo naše srdcia radosťou a nádejou tvojho večného kráľovstva.

Z Pane, zmiluj sa.

V Láskavý Pane, prijmi prosby všetkých svojich verných detí po celom svete, ktorí k tebe volajú jedným duchom, jedným hlasom a jedným srdcom. Prostredníctvom svojho milovaného učeníka Jána si prisľúbil, že ak budeme kráčať v tvojom svetle, budeme mať spoločenstvo medzi sebou a tvoja drahocenná krv nás očistí od všetkého hriechu. Spasiteľu, prines nám toto požehnané spoločenstvo.

Z Pane, zmiluj sa.

V Láskavý Pane, udeľ nám pokoj a odvráť pohromu občianskych nepokojov a násilia z tváre zeme. Zmeň srdcia všetkých, ktorí vedú vojny, a dotkni sa rán všetkých, ktorí sú postihnutí vojnou. Uteš všetkých vojnových zajatcov a rýchlo ich prived domov. Nech svetlo tvojej lásky zažiarí vo všetkých temných miestach nášho sveta a nech skoro príde deň, keď všetky národy budú žiť v pokoji a spravodlivosti.

Z Pane, zmiluj sa.

V Pane Ježiši Kriste, útočisko a prístrešie, zhliadni s milosrdenstvom na všetkých utečencov po celom svete, ktorí trpia bolesťou vysídlenia a stratou svojich domovov. Povzbud' nás, aby sme prejavili spoločenstvo s tebou, s nimi i medzi sebou

navzájom skrze skutky pohostinnosti a láskyplnej pomoci.

Z Pane, zmiluj sa.

V Kriste, Spasiteľu náš, modlíme sa za ľud Arménska, Náhorného Karabachu a za ich príbuzných po celom svete, ktorí sa už dávno obrátili k tvojmu svetlu prostredníctvom kázania apoštola Tadeáša a zázračného svedectva svätého Gregora Osvietiteľa.

Z Pane, zmiluj sa.

V Nech zažiarí svetlo tvojej spravodlivosti a múdrosti na všetky tvoje stvorenia. Učiň nás, Pane, deťmi svetla a deťmi dňa, aby sme vždy žili životom plným úcty a stali sa hodnými lampášmi tvojho životodarného svetla pre celý svet.

Z Pane, zmiluj sa.

V Veď ty si náš Spasiteľ, tebe patrí sláva, moc a česť teraz i na veky vekov.

Z Amen.

Pieseň

Moderato

**Zb/Z Kriste, dobrotivá a milostivá Cesta,
a živá Pravda.**

**Vodca našich duchov zo
Zeme k nebesiam.**

**Ježiši, Dvere života, Pravý Boh,
cez teba vojdeme;
teraz nás prijmi k svojmu Otcovi
svojím Svätým Duchom.**

Svätý Nerses Milostivý

Modlitba Pánova

V Bud' požehnaný, Pán náš, Ježiš Kristus.

Z Amen.

Z Otče náš, ktorý si v nebesiach!

Posväť sa meno Tvoje! Príď kráľovstvo

Tvoje! Bud' vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na

zemi! Chlieb náš každodenný daj nám dnes

a odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame

**vinníkom svojim! A neuveď nás do pokušenia,
ale zbav nás zlého.**

Lebo tvoje je kráľovstvo i moc, i sláva naveky.

Amen.

V Milosť nášho Pána Ježiša Krista, láska Božia
a účasť Ducha Svätého nech je so všetkými
vami.

Z **Amen.**

Zamyslenia a modlitby na osem dní

DEŇ 1 Naše povolanie

Verš na dnes

Preto vás napomínam ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili, ako je hodné povolania, ktorým ste boli povolaní. (Ef 4, 1)

Ďalšie biblické pasáže

Micheáš 6, 6 – 8

Žalm 133

Marek 3, 13 – 15

Úvaha

V *Liste Efezanom* 4, 1 Pavol zdôrazňuje význam života hodného „povolania, ku ktorému ste boli povolaní“, ktoré je neoddeliteľne spojené s jednotou kresťanskej komunity. Uprostred rozdelenej spoločnosti evanjelium vyzýva veriacich, aby prekonal bariéry a podporovali zmierenie.

Toto božské povolanie nás pozýva, aby sme stelesňovali Božie hodnoty v spoločenstve veriacich. Zosúladením nášho správania s týmto povolaním nielen odzrkadľujeme Kristovo učenie, ale aj prispievame k jednote a rastu Kristovho tela. Uvedomenie si a prijatie tohto povolania je kľúčové pre prežívanie skutočnej podstaty kresťanského spoločenstva a pre budovanie harmonického a podporujúceho spoločenstva.

Otázka na zamyslenie

Ako/čím vás inšpiruje zamyslenie sa nad „povolaním, ku ktorému ste boli povolaní“, aby ste aktívne prispievali

k jednote vo vašich miestnych a širších cirkevných spoločenstvách?

Modlitba

Bože svetla,
povolal si nás z tmy do svojho svetla.
Nech naša odpoveď na tvoje povolanie nás vedie
k aktívnemu hľadaniu zmierenia
a k prežívaniu tvojho svetla vo svete.

DEŇ 2

Staráť sa jeden o druhého v láske

Verš na dnes

So všetkou pokorou, miernosťou a trpezlivosťou znášajte sa navzájom v láske. (Ef 4, 2)

Ďalšie biblické úryvky

Zachariáš 7, 8 – 10

Žalm 25, 6 – 10

Lukáš 10, 30 – 36

Úvaha

Apoštol Pavol nás nabáda, aby sme žili spôsobom hodným nášho kresťanského povolania a poskytuje hlboké vedenie pre naše vzťahy. Vyzýva veriacich, aby „so všetkou pokorou a miernosťou, s trpezlivosťou“ „znášali sa navzájom v láske“ (Ef 4, 2).

Toto božské povolanie nie je len osobnou cestou, ale jasne sa prejavuje v našich vzťahoch s ostatnými. Štyri cnosti, ktoré Pavol zdôrazňuje – pokora, miernosť, trpezlivosť a tolerancia – sú kľúčové pre budovanie milujúcich

vzťahov. Zosobniť tieto cnosti znamená pristupovať k druhým s úprimnou pokorou, prejavovať miernosť aj voči tým, ktorí skúšajú našu trpezlivosť a preukazovať zhovievavosť voči tým, ktorí nás provokujú.

Najhlbšie to znamená „znášať sa navzájom“ napriek rozdielom, čím odzrkadľujeme lásku, ktorá prekračuje pozemské rozdelenia a stelesňuje milosť Božieho nekonečného súcitu.

Otázka na zamyslenie

Ako nám cnosti pokory, miernosti, trpezlivosti a tolerancie, spomenuté v *Liste Efezanom*, môžu ako veriacim pomôcť orientovať sa a prekonať rozdelenia v našich miestnych kresťanských spoločenstvách?

Modlitba

Pane Ježiši Kriste,
učíš nás, ako byť k sebe navzájom trpezliví,
pokorní a mierni.
Daj, aby svetlo, ktoré si rozžiaril na našej ceste,
nás priviedlo k jednote
a pomohlo nám uzdravovať rany rozdelenia
a ľahostajnosti, ktoré často lámu naše spoločenstvá.
Amen.

DEŇ 3

Puto pokoja

Verš na dnes

Usilujte sa zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja.
(Ef 4, 3)

Ďalšie biblické úryvky

Izaiáš 11, 6 – 9

Žalm 86, 8 – 13

Ján 14, 27 – 31

Úvaha

Pokoj je kľúčovým prvkom pri zachovaní jednoty Cirkvi. V *Liste Efezanom* 4, 3 „puto pokoja“ označuje dôležitý a aktívny princíp, ktorý nielen spája, ale aj udržiava jednotu kresťanského spoločenstva. Kristus, Knieža pokoja (porov. *Iz* 9, 6), kázal pokoj a zmierenie. Pokoj je ovocím Ducha (*Gal* 5, 22) a aj darom a výsledkom jeho pôsobenia.

„Puto pokoja“ je živá sila, ktorá udržiava súdržnosť Cirkvi a aj napriek rozdielom spája jej rôznorodých členov. Pokoj podporuje zmysluplné vzťahy, umožňuje veriacim harmonicky komunikovať a ochotnejšie odpúšťať jeden druhému. Pavol zdôrazňuje, že pravá jednota si vyžaduje neustále pestovanie pokoja medzi členmi spoločenstva.

Otázka na zamyslenie

Ako nás Pavlovo učenie, že mier je ovocím Ducha, vedie k tomu, aby naše každodenné vzťahy boli preniknuté zmierením a odpustením?

Ako ovplyvňuje učenie svätého Pavla, že pokoj je ovocím Ducha, naše každodenné vzťahy a interakcie, najmä tam, kde je potrebné zmierenie alebo odpustenie?

Modlitba

Pane Ježiši Kriste,
ty si Knieža pokoja.

Posilni puto pokoja medzi nami a aj v našom
nepokojnom svete.
Zmeň srdcia všetkých, ktorí vedú vojnu, dotkni sa rán
všetkých, ktorí trpia vojnou.
Modlime sa najmä za ľudí v Arménsku a Náhornom
Karabachu a ich blízkych po celom svete.
Nech svetlo tvojej lásky žiari vo všetkých temných
miestach nášho sveta a urýchli deň, keď všetky národy
budú žiť v mieri a spravodlivosti.
Amen.

DEŇ 4

Volanie k nádeji

Verš na dnes

Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli povolaní k jednej nádeji svojho povolania. (Ef 4, 4)

Ďalšie biblické úryvky

Deuteronómium 6, 4 – 9

Žalm 24, 1 – 6

Ján 17, 20 – 26

Úvaha

V *Liste Efezanom* 4, 4 apoštol Pavol zdôrazňuje hlbokú jednotu, ktorá spája Cirkev po celom svete. Táto jednotá je zakorenená v jednom Duchu a jednej nádeji, ktorá spája všetkých kresťanov vo viere.

V deň Letníc zapálil Svätý Duch celosvetovú misiu Cirkvi. Ten istý Duch nás dnes posilňuje a podporuje našu spoločnú misiu a zároveň upevňuje univerzálnu Cirkev, ktorá prekračuje národné a kultúrne hranice.

Naša spoločná nádej na spasenie je v Ježišovi Kristovi. Práve táto nádej je základom jednoty, ktorá spája rôznorodé národy do jednej, svätej, všeobecnej a apoštolskej Cirkvi. Ako kresťania sme spojení touto jedinečnou nádejou a jedným Duchom, skrze ktorého sme pokrstení a obnovení.

Našou úlohou je zabezpečiť, aby táto jednota nezostala len myšlienkou, ale stala sa žitou realitou, ktorá posilňuje naše spoločné poslanie a prehĺbuje vzájomnú lásku.

Otázka na zamyslenie

Ako môže Cirkev alebo spoločenstvo naplňovať výzvu Ježišovho veľkého poverenia a zároveň si zachovať našu jedinečnú identitu a tradície?

Modlitba

Pane Ježiši Kriste,

ty si nás vo všetkej našej rozmanitosti zjednotil
do jednej rodiny a Cirkvi.

V čase, keď na zemi toľkokrát nádej ustupuje zúfalstvu
a mnohé srdcia sú zranené,
obnov v nás dôveru v dielo Ducha Svätého,
ktorý premieňa svet.

Pohň nás, aby sme túto nádej prinášali
každému a všade.

Ty si pravé Svetlo, ktoré zaháňa temnotu hriechu
a naplňuje naše srdcia radosťou a nádejou
tvojej večnej lásky.

Amen.

DEŇ 5

Jedna viera, jeden krst

Verš na dnes

Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. (*Ef 4, 5*)

Ďalšie biblické úryvky

Zachariáš 14, 6 – 9

Žalm 100

Matúš 28, 16 – 20

Úvaha

V *Liste Efezanom 4, 5* apoštol Pavol zdôrazňuje, že krst upevňuje kresťanskú jednotu tým, že označuje vstup jednotlivcov do spoločenstva Cirkvi a potvrdzuje ich spoločný záväzok voči tomu istému Pánovi.

Krst vytvára kolektívnu identitu a jednotu v Cirkvi, pretože sme jedno v tele Pánovom. Táto sviatosť slúži ako silná pripomienka toho, že hoci členovia môžu pochádzať z rôznorodých prostredí, ich jednota vo viere a krste prekonáva všetky rozdelenia.

Keď sa zameriame na tieto zjednocujúce prvky, Cirkvi môže oslavovať svoju rozmanitosť a zároveň zostať pevne zjednotená. To nás vyzýva, aby sme uprednostnili našu spoločnú identitu v Kristovi pred našimi rozdielmi, čím posilníme puto, ktoré spája všetkých kresťanov.

Otázka na zamyslenie

Aké spoločné iniciatívy môžu naše rôzne komunity podniknúť, aby oslávili našu spoločnú vieru v Ježiša Krista a jednotu, do ktorej sme boli povolani krstom?

Modlitba

Duchu Boží a pravý Bože,
ktorý si zostúpil na riekú Jordán a do hornej miestnosti;
ktorý si nás osvietil krstom vo svätej fontáne,
zhrešili sme proti nebu a pred tebou.
Očisti nás znovu svojím božským ohňom,
ako si naplnil apoštolov ohnivými jazykmi.
Zmiluj sa nad svojimi stvoreniami, a najmä nad nami.
Amen.

Sv. Nerses Milostivý (upravené)

DEŇ 6 **Jeden Pán a Otec**

Verš na dnes

Jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých. (*Ef 4, 6*)

Ďalšie biblické pasáže

1 kráľov 8, 56 – 60

Žalm 148, 7 – 13

Matúš 5, 44 – 48

Úvaha

V *Liste Efezanom 4, 6* svätý Pavol zdôrazňuje hlbokú jednotu Boha, keď vyhlasuje, že je „nad všetkým, skrze všetko a vo všetkom“. Boh je transcendentný – existuje nad všetkým – a zároveň imanentný, prítomne pôsobiaci vo svojom stvorení.

Táto základná pravda vyzýva Cirkev, aby stelesňovala a žila jednotu, zakorenenú v spoločnej viere v jedného pravého Boha, ktorý je Otcom všetkých veriacich. „Všetci“ znamená, že každý človek je stvorený na Boží obraz

a patrí pod Božiu autoritu. Uctievanie jedného Boha upevňuje puto jednoty medzi kresťanmi.

Tak ako členovia rodiny nachádzajú spoločnú reč v láske k svojim rodičom, kresťania sú povolaní k jednote vo svojej oddanosti tomu istému Otcovi.

Otázka na zamyslenie

Ako môžeme obraz Boha, milujúceho a starostlivého Otca všetkých, zakomponovať do misie a služby našich rôznych cirkevných spoločenstiev tak, aby naše svedectvo vo svete bolo jednotnejšie?

Modlitba

Vyznávame ťa s vierou a uctieваме, milujúci Otče,
lebo si v nebi nad naše slová a na zemi
nad naše chápanie.

Skrze svojho Syna, Ježiša Krista, vo svojej nežnej
starostlivosti si začiatkom i naplnením všetkého.
Tebe sláva naveky, Otče, so Synom i Duchom Svätým.
Amen.

Sv. Gregor z Nareku (upravené)

DEŇ 7

Boží dar udelený krstom

Verš na dnes

Každému z nás však bola daná milosť podľa miery Kristovho daru. (Ef 4, 7)

Ďalšie biblické úryvky

Jeremiáš 1, 4 – 9

Žalm 131

Matúš 25, 14 – 18

Úvaha

Cirkvi a všetky miestne spoločenstvá sú rôznorodé, no pevne zakorenené v Božej jednote, s milosťou udelenou podľa daru Krista na budovanie jeho kráľovstva.

Tieto duchovné dary prichádzajú od jedného Pána, v jednom krste a pre jeden spoločný účel. Rozmanitosť v jednote, to je jedinečné bohatstvo a sila Cirkvi, ktorá je zameraná na Krista a vedie ju Duch Svätý.

Otázka na zamyslenie

Ako by sa naše vzťahy zmenili, keby sme prijali, že rozmanitosť darov nie je dôvodom na odpor či súťaženie, ale príležitosťou na vzájomné posilňovanie a spoločné prežívanie?

Modlitba

Pane Ježiši Kriste,

pôsobením Ducha Svätého v jednom krste
si nám udelil úžasné milosti a rôzne dary,
aby sme budovali tvoje telo, Cirkev.

Daj nám teraz ochotu plne oceniť bohatstvo
ich rozmanitosti a naplno ich využiť pri šírení evanjelia.
Modlime sa v tvojom mene.

Amen.

DEŇ 8 Rásť v Kristovi

Verš na dnes

Dal dary, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, až kým všetci nedospejeme k jednote viery a poznania Božieho Syna, v dokonalého

človeka, ktorého mierou dospelosti je plnosť Krista. (porov. Ef 4, 13)

Ďalšie biblické úryvky

Príslovia 9, 10 – 12

Žalm 119, 97 – 104

Ján 17, 3 – 7

Úvaha

V *Liste Efezanom* 4, 13 apoštol Pavol zhrňa víziu Kristovho tela v troch základných rozmeroch: jednota vo viere, zrelosť v poznaní a plnosť v Kristovi.

Zrelosť prichádza prostredníctvom stále hlbšieho poznania Ježiša Krista. Poznania, ktoré mení život, obnovuje našu myseľ a vedie nás k tomu, aby sme jeho učenie uvádzali do praxe, a nielen ho intelektuálne chápali. Čím hlbšie ho spoznáваме, tým viac sa mu podobáme. Aby sme toto poznanie nadobudli, musíme jeho učenie študovať a denne žiť v poslušnosti.

„Plná výška Kristovej postavy“ predstavuje cieľ kresťanskej zrelosti. Znamená to stať sa vo všetkom podobnými Ježišovi: milovať ako on, slúžiť ako on a odzrkadľovať jeho charakter. Sme povolaní pravidelne hodnotiť svoju duchovnú cestu, usilovať sa o jednotu medzi sebou, rásť v poznaní Božieho Syna a naplniť ho v našom živote.

Otázka na zamyslenie

Ako nechávame naše poznanie Krista rásť a prenikať do každodenného života, aby formovalo naše myšlienky, skutky a vzťahy?

Modlitba

Kriste, pravé Svetlo sveta,
urob moju dušu hodnou, aby som v deň
svojho povolania s radosťou mohol vidieť svetlo
tvojej slávy,
a odpočíval s nádejou na dobré veci
v dome spravodlivých ľudí,
až do dňa tvojho veľkého príchodu.
Zmiluj sa nad mojím stvorením, a najmä nado mnou,
veľkým hriešnikom.
Sláva Otcovi i Synovi, i Duchu Svätému,
teraz i vždy a na veky vekov.
Amen.

Príloha

Ekumenická situácia v Arménsku za uplynulých 30 rokov

Úvod

Rozpad Sovietskeho zväzu v roku 1991 znamenal pre Arménsko významný zlom, ktorý viedol k oživeniu náboženskej a kultúrnej identity. Za posledné tri desaťročia prešla ekumenická scéna v Arménsku významnými zmenami, ktoré sa vyznačovali oživením Arménskej apoštolskej cirkvi, vznikom nových kresťanských denominácií a snahami o medzináboženskú spoluprácu.

Oživenie arménskej apoštolskej cirkvi

Arménska apoštolská cirkev, jedna z najstarších kresťanských cirkví na svete, zažila renesanciu po skončení sovietskeho ateizmu. Počas sovietskej éry boli náboženské aktivity prísne obmedzované. Mnohé kostoly boli prerobené na iné účely alebo chátrali. Novozískaná náboženská sloboda umožnila Cirkvi znovu nadobudnúť svoju úlohu ako základný kameň arménskej identity a duchovnosti.

Obnova sa začala obnovou cirkevného majetku a znovuvytvorením seminárov. Materská stolica svätého Ečmiazinu, duchovné a administratívne sídlo Arménskej apoštolskej cirkvi, stála na čele týchto snáh. Cirkev sa tiež zamerala na formovanie svojho duchovenstva, podporu náboženskej výchovy a obnovenie liturgických tradícií, ktoré boli desaťročia potláčané.

Vznik nových kresťanských denominácií

S pádom sovietskej nadvlády sa v Arménsku objavili rôzne kresťanské denominácie a náboženské hnutia. Evanjelické a iné protestantské cirkvi, ktoré predtým pôsobili v ilegality, začali zakladať formálne zborové spoločenstvá a budovať miesta na bohoslužby. Arménska evanjelická cirkev, ktorej korene siahajú do 19. storočia, zaznamenala rast. Pentekostálne a charizmatické hnutia tiež získali na popularite, najmä medzi mladšími Arménmi, ktorí hľadali moderné formy uctievania. Tieto denominácie zaviedli nové teologické perspektívy a praktiky uctievania, čím prispeli k náboženskej rozmanitosti v krajine. Za posledných 15 rokov bola zriadená špeciálna komisia, ktorá diskutuje o rôznych aspektoch spolupráce medzi Arménskou apoštolskou a Arménskou evanjelickou cirkvou. Oblasť spolupráce sa týkajú výlučne sociálnej a diakonickej misie Cirkvi v Arménsku.

Život iných náboženských menšín v Arménsku

Asýrčania, ktorých počet sa podľa sčítania ľudu z roku 2011 pohybuje medzi 2 500 a 3 000, predstavujú po jazydov a Rusoch tretiu najpočetnejšiu etnickú menšinu v Arménsku. Väčšina z nich sú prívrženci Asýrskej cirkvi Východu, malá komunita patrí k Chaldejskej katolíckej cirkvi. Najpočetnejšie asýrske populácie sa sústreďujú v dedinách Verin Dvin a Dimitrov v regióne Ararat, Arzni v regióne Kotayk a Nor Artagers v regióne Armavir.

Vzťahy medzi arménskym a asýrskym národom sú už dlho charakteristické vrelosťou, priateľstvom a vzájomnou podporou, ktoré majú korene v spoločnej histórii a vzájomných tragédiách, vrátane genocídy spáchanej Osmanskou ríšou počas prvej svetovej vojny. Asýrčania

si v Arménsku zachovávajú výraznú kultúrnu prítomnosť a fungujú tu štyri verejné školy, kde sa vyučuje ich jazyk, neoaramejčina. Okrem toho je asýrska komunita zastúpená v arménskom parlamente. Vzťahy medzi Arménskou apoštolskou cirkvou a Asýrskou cirkvou Východu sú podobne bratské, čo potvrdila oficiálna návšteva katolíka-patriarchu Mar Awa III. v Arménsku v roku 2021, počas ktorej sa stretol s katolíkom všetkých Arménov, Karekinom II.

Medzináboženský dialóg a ekumenické úsilie

V uplynulých troch desaťročiach došlo v Arménsku k spoločnému úsiliu o podporu medzináboženského dialógu a ekumenickej spolupráce. Arménska apoštolská cirkev si zachovala svoje prvenstvo, ale prostredníctvom práce Arménskej biblickej spoločnosti, charitatívnej nadácie WCC Round Table a podobne sa zapojila do aktív s inými cirkvami, ako je Arménska katolícka cirkev a Evanjelická cirkev Arménska.

Od roku 2010 vedie Arménska apoštolská cirkev a Iránska organizácia pre islamskú kultúru a komunikáciu aktívny dialóg o otázkach ekológie a náboženskej tolerancie. Spolupráca bola posilnená návštevou Mohamada Mehdiho Imanipoura, vedúceho Iránskej organizácie pre islamskú kultúru a komunikáciu, v Materskej stolici v Etchmiadzine a oficiálnym stretnutím s Jeho Svätosťou Karekinom II.

Výzvy a príležitosti

Napriek dosiahnutému pokroku čelí ekumenická scéna v Arménsku viacerým výzvam. Navyše nárast sekularizmu a materializmu v modernej arménskej spoločnosti

predstavuje výzvu pre vplyv všetkých náboženských inštitúcií.

Tieto výzvy však zároveň ponúkajú príležitosti pre ďalšie ekumenické angažovanie sa. Spoločná história prenasledovania a prežitia pod sovietskou nadvládou poskytuje kresťanským komunitám spoločnú platformu pre budovanie silnejších väzieb. Rastúci záujem o zachovanie arménskeho kultúrneho a náboženského dedičstva ponúka priestor pre spoluprácu na rôznych iniciatívach.

Záver

Ekumenická situácia v Arménsku za posledných 30 rokov odzrkadľuje dynamický a vyvíjajúci sa náboženský obraz krajiny. Oživenie Arménskej apoštolskej cirkvi a vznik nových kresťanských denominácií formovali duchovnú i kultúrnu identitu Arménska. Krajina sa naďalej vyrovnáva so zložitostami moderného sveta a duch ekumenizmu bude hrať kľúčovú úlohu pri budovaní harmonickej, inkluzívnej a zjednotenej spoločnosti.

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Témy rokov 1968 – 2026

V roku 1968 sa po prvýkrát začali používať materiály, ktoré spoločne pripravila Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví v spolupráci s Pápežskou radou (v súčasnosti Dikastérium) na podporu jednoty kresťanov.

Od roku 1975 sa tieto texty pripravovali na základe projektu, ktorý každoročne vypracovala miestna ekumenická skupina v inej krajine.

1968 – Na chválu jeho slávy (*Efezanom 1, 14*)

To the praise of his glory

1969 – Povolání pre slobodu (*Galatanom 5, 13*)

Called to freedom

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme,
Taliansko)

1970 – My sme totiž Boží spolupracovníci

(*Prvý list Korinťanom 3, 9*)

We are fellow workers for God

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v kláštore
v Niederaltaichu, Nemecko)

1971 – ... a spoločenstvo Svätého Ducha

(*Druhý list Korinťanom 13, 13*)

... and the communion of the Holy Spirit

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bari,
Taliansko)

1972 – Nové prikázanie vám dávam

(*Evanjelium podľa Jána 13, 34*)

I give you a new commandment

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve,
Švajčiarsko)

- 1973** – Pane, nauč nás modliť sa
(Evanjelium podľa Lukáša 11, 1)
 Lord, teach us to pray
 (Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v opátstve Montserrat, Španielsko)
- 1974** – Aby každý jazyk vyznával: Ježiš Kristus je Pán
(Filipanom 2, 1 – 13)
 That every tongue confess: Jesus Christ is Lord
 (Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1975** – Boží zámer: všetko v Kristovi (*Efezanom 1, 3 – 10*)
 God's purpose: all things in Christ
 (Materiál pripravila austrálska skupina. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1976** – Budeme mu podobní (*Prvý Jánov list 3, 2*) alebo:
 Povolání stať sa tým, čím sme
 We shall be like him or: Called to become what we are
 (Materiál zostavila Karibská konferencia cirkví. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)
- 1977** – Spoločne vytrváme v nádeji (*Rimanom 5, 1 – 5*)
 Enduring together in hope
 (Materiál zostavili v Libanone uprostred občianskej vojny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1978** – Už nie ste cudzinci (*Efezanom 2, 13 – 22*)
 No longer strangers
 (Materiál zostavil ekumenický tím v Manchestri, Anglicko)
- 1979** – Slúžte si navzájom na Božiu slávu (*Prvý Petrov list 4, 7 – 11*)
 Serve one another to the glory of God

- (Materiál je z Argentíny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1980** – Príd' kráľovstvo tvoje (*Evanjelium podľa Matúša 6, 10*)
Your kingdom come
(Materiál zostavila ekumenická skupina v Berlíne, Nemecko. Prípravné stretnutie sa konalo v Miláne)
- 1981** – Jeden Duch – rôzne dary – jedno telo
(*Prvý list Korinťanom 12, 3b – 13*)
One Spirit – many gifts – one body
(Materiál zostavili Graymoor Fathers, USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1982** – Nech nájdú všetci svoj domov v tebe, ó, Pane
(*Žalm 84*)
May all find their home in you, O Lord
(Materiál bol z Kene. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Miláne, Taliansko)
- 1983** – Ježiš Kristus – život sveta (*Prvý Jánov list 1, 1 – 4*)
Jesus Christ – the Life of the World
(Materiál pripravila ekumenická skupina z Írska. Prípravné stretnutie sa konalo v Céligny-Bossey, Švajčiarsko)
- 1984** – Povolání byť jedno skrze kříž nášho Pána
(*Prvý list Korinťanom 2, 2 a Kolosanom 1, 20*)
Called to be one through the cross of our Lord
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Benátkach, Taliansko)
- 1985** – Zo smrti do života s Kristom (*Efezanom 2, 4 – 7*)
From death to life with Christ
(Materiál zostavili na Jamajke. Prípravné stretnutie sa konalo v Grandchampe, Švajčiarsko)
- 1986** – Budete mi svedkami (*Skutky apoštolov 1, 6 – 8*)
You shall be my witnesses

- (Materiál zostavili v Juhoslávii, Slovinsko.
Prípravné stretnutie sa konalo v Juhoslávii)
- 1987** – Zjednotení v Kristovi – nové stvorenie
(*Druhý list Korintťanom* 5, 17 – 6, 4a)
United in Christ – a new creation
(Materiál pripravili v Anglicku. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Taizé, Francúzsko)
- 1988** – Božia láska vyháňa strach (*Prvý Jánov list* 4, 18)
The love of God casts out fear
(Materiál zostavený v Taliansku. Prípravné stretnutie bolo v Pinerole, Taliansko)
- 1989** – Budovanie spoločenstva: jedno telo v Kristovi
(*Rimanom* 12, 5 – 6a)
Building community: one body in Christ
(Materiál pripravili v Kanade. Prípravné stretnutie sa konalo vo Whaley Bridge, Anglicko)
- 1990** – Aby všetci jedno boli... aby svet uveril
(*Evanjelium podľa Jána* 17)
That they all may be one... That the world may believe
(Materiál zostavili v Španielsku. Prípravné stretnutie bolo v Madride, Španielsko)
- 1991** – Chváľte Hospodina, všetky národy!
(*Žalm* 117 a *Rimanom* 15, 5 – 13)
Praise the Lord, all you nations!
(Materiál pripravili v Nemecku. Prípravné stretnutie sa konalo v Rotenburgu na Fulde, Nemecko)
- 1992** – Ja som s vami po všetky dni... Chodte teda
(*Evanjelium podľa Matúša* 28, 16 – 20)
I am with you always... Go, therefore
(Materiál zostavili v Belgicku. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bruggách, Belgicko)

- 1993** – Prinášajme ovocie Ducha pre kresťanskú jednotu
(*Galatanom* 5, 22 – 23)
Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity
(Materiál pripravili v Zaire. Prípravné stretnutie sa konalo v blízkosti Zürichu, Švajčiarsko)
- 1994** – Božia domácnosť: povolaní byť jedno srdcom a myslou (*Skutky apoštolov* 4, 23 – 37)
The household of God: called to be one in heart and mind
(Materiál zostavili v Írsku. Prípravné stretnutie bolo v Dubline, Írsko)
- 1995** – *Koinonia*: spoločenstvo v Bohu a medzi sebou navzájom (*Evanjelium podľa Jána* 15, 1 – 17)
Koinonia: communion in God and with one another
(Materiál pripravila Komisia pre vieru a poriadok. Prípravné stretnutie sa konalo v Bristole, Anglicko)
- 1996** – Hľa, stojím pri dverách a klopem (*Zjavenie Jána* 3, 14 – 22)
Behold, I stand at the door and knock
(Prípravný materiál zostavili v Portugalsku. Stretnutie sa konalo v Lisabone, Portugalsko)
- 1997** – V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom (*Druhý list Korinťanom* 5, 20)
We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God
(Materiál pripravila Severská ekumenická rada. Prípravné stretnutie sa konalo v Štokholme, Švédsko)
- 1998** – Duch prichádza na pomoc našej slabosti (*Rimanom* 8, 14 – 27)
The Spirit helps us in our weakness

- (Prípravný materiál bol z Francúzska. Stretnutie sa konalo v Paríži, Francúzsko)
- 1999** – Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom
(*Zjavenie Jána 21, 1 – 7*)
He will dwell with them as their God, they will be his peoples
(Prípravný materiál pripravili v Malajzii.
Stretnutie sa konalo v kláštore v Bose, Taliansko)
- 2000** – Požehnaný Boh, ktorý nás požehnal v Kristovi
(*Efezanom 1, 3 – 14*)
Blessed be God who has blessed us in Christ
(Prípravný materiál zostavila Rada cirkvi
Blízkeho východu. Stretnutie sa uskutočnilo v La Verne, Taliansko)
- 2001** – Ja som cesta, pravda i život (*Evanjelium podľa Jána 14, 6*)
I am the Way, and the Truth, and the Life
(Prípravný materiál zostavili v Rumunsku.
Stretnutie sa konalo v meste Vulcan,
Rumunsko)
- 2002** – U teba je prameň života (*Žalm 36, 5 – 10*)
For with you is the fountain of life
(Prípravný materiál zostavili CEEC a CEC.
Stretnutie bolo neďaleko Augsburgu,
Nemecko)
- 2003** – Tento poklad máme v hlinených nádobách
(*Druhý list Korintťanom 4, 4 – 18*)
We have this treasure in clay jars
(Materiál zostavili cirkvi v Argentíne. Prípravné stretnutie bolo v Los Rubios, Španielsko)
- 2004** – Svoj pokoj vám dávam (*Evanjelium podľa Jána 14, 23 – 31*)
My peace I give to you

- (Materiál zostavili v Aleppe, Sýria. Prípravné stretnutie bolo v Palerme, Taliansko)
- 2005** – Kristus, jediný základ Cirkvi (*Prvý list Korintťanom* 3, 1 – 23)
 Christ, the one foundation of the Church
 (Materiál bol zo Slovenska. Prípravné stretnutie sa konalo v Piešťanoch)
- 2006** – Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja
 v mojom mene, tam som ja medzi nimi
 (*Evanjelium podľa Matúša* 18, 18 – 20)
 Where two or three are gathered in my name,
 there I am among them
 (Prípravný materiál pochádzal z Írska.
 Stretnutie sa konalo v Prosperous, Co. Kildare, Írsko)
- 2007** – Aj hluchým dáva sluch a nemým reč (*Evanjelium podľa Marka* 7, 31 – 37)
 He even makes the deaf to hear and the mute to speak
 (Materiály zostavili v Juhoafrickej republike.
 Prípravné stretnutie sa konalo vo Faverges, Francúzsko)
- 2008** – Neprestajne sa modlite (*Prvý list Tesaloničanom* 5, 12a. 13b – 18)
 Pray without ceasing
 (Materiál zostavili v USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Graymoor, Garrison, USA)
- 2009** – ... a budú jedno v tvojej ruke (*Ezechiel* 37, 15 – 28)
 That they may become one in your hand
 (Materiál zostavili v Kórei. Prípravné stretnutie sa konalo v Marseilles, Francúzsko)
- 2010** – Vy ste toho svedkami (*Evanjelium podľa Lukáša* 24, 48)
 You are witnesses of these things

- (Materiál pochádzal zo Škótska. Prípravné stretnutie sa konalo v Glasgowe, Škótsko)
- 2011** – Neustále sa venovali učeniu apoštolov, bratskému spoločenstvu, lámaniu chleba a modlitbám (*Skutky apoštolov* 2, 42)
One in the apostle's teaching, fellowship, breaking of bread and prayer (cf. Acts 2:42)
(Materiál bol z Jeruzalema. Prípravné stretnutie sa konalo v Saydnaya, Sýria)
- 2012** – Všetci budeme premenení... víťazstvom skrze nášho Pána Ježiša Krista (*Prvý list Korinťanom* 15, 51 – 58)
We will be all changed by the Victory of our Lord Jesus Christ
(Materiál bol z Poľska. Prípravné stretnutie sa konalo vo Varšave, Poľsko)
- 2013** – Čo žiada od nás Boh? (porov. *Michedáš* 6, 6 – 8)
What does God require of us?
(Materiál bol z Indie. Prípravné stretnutie sa konalo v Bangalore, India)
- 2014** – Je Kristus rozdelený? (porov. *Prvý list Korinťanom* 1, 1 – 17)
Has Christ been divided?
(Materiál bol z Kanady. Prípravné stretnutie sa konalo v Montreale, Kanada)
- 2015** – Ježiš jej povedal: Daj sa mi napiť! (*Jn* 4, 7)
Jesus said to her: „Give me to drink.“
(Materiál bol z Brazílie. Prípravné stretnutie sa konalo v São Paulo, Brazília)
- 2016** – Povolání zvestovať velké skutky Pánove (porov. *Prvý Petrov list* 2, 9)
Called to proclaim the mighty acts of the Lord
(Materiál bol z Lotyšska. Prípravné stretnutie sa konalo v Ríge, Lotyšsku)

- 2017** – Zmierenie – ženie nás Kristova láska (porov. *Druhý list Korintťanom* 5, 14 – 20)
 Reconciliation – The love of Christ compels us
 (Materiál bol z Nemecka. Prípravné stretnutie sa konalo vo Wittenbergu, Nemecko)
- 2018** – Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená (*Exodus* 15, 6)
 Your right hand, O Lord, glorious in power
 (Materiál bol z Karibiku. Prípravné stretnutie sa konalo vo Nassau, Bahamy)
- 2019** – Len o spravodlivosť sa budeš usilovať (*Deuteronomium* 16, 18 – 20)
 Justice and only justice you shall pursue
 (Materiál bol z Indonézie. Prípravné stretnutie sa konalo v Jakarte, Indonézia)
- 2020** – Preukázali nám neobyčajnú láskavosť (porov. *Skutky apoštolov* 28, 2)
 They showed us unusual kindness
 (Materiál bol z Malty. Prípravné stretnutie sa konalo v Rabate, Malta)
- 2021** – Zostaňte v mojej láske a budete prinášať veľa ovocia (porov. *Ján* 15, 5 – 9)
 Abide in my love and you shall bear much fruit
 (Materiál od Komunity z Grandchamp. Prípravné stretnutie sa konalo v Areuse, Švajčiarsko)
- 2022** – Videli sme na východe jeho hviezdu a prišli sme sa mu pokloniť (*Evanjelium podľa Matúša* 2, 2)
 We saw the star in the East, and we came to worship him
 (Materiál pripravila Rada cirkví Blízkeho východu. Prípravné stretnutie sa konalo online)
- 2023** – Robte dobro, domáhajte sa práva (*Izaiáš* 1, 17)
 Do good; seek justice

(Materiál pripravila Minnesotská rada cirkví,
USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Bossey,
Švajčiarsko)

2024 – Milovať budeš Pána, svojho Boha...

a svojho blízneho ako seba samého

(*Evanjelium podľa Lukáša* 10, 27)

You shall love the Lord your God...

and your neighbour as yourself

(Materiál bol z Burkina Faso. Prípravné

stretnutie sa konalo v Ríme, Taliansko)

2025 – Veríš tomu?

(*Evanjelium podľa Jána* 11, 26)

Credi tu questo?

(Materiál pripravila mníšska komunita Bose,

Taliansko. Prípravné stretnutie sa konalo v Bose,

Taliansko)

2026 – Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj boli
povolani k jednej nádeji svojho povolania.

(*List Efezanom* 4, 4)

(Materiál bol z Arménska. Prípravné stretnutie
sa konalo v Etchmiadzine, Arménsko)

Kľúčové dátumy v dejinách Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov

- 1740** – Približne v tomto roku vzniklo v Škótsku turíčne hnutie s prepojením na Severnú Ameriku. V ich prebudeneckom posolstve bola výzva na modlitbu za a so všetkými cirkvami.
- 1820** – Reverend James Haldane Stewart publikuje: *Návody na všeobecné zjednotenie kresťanov pre vyliatie Ducha*.
- 1840** – Reverend Ignatius Spencer, ktorý konvertoval na rímsky katolicizmus, navrhuje *Zjednotenie modlitby za jednotu*.
- 1867** – Prvá konferencia anglikánskych biskupov v Lambethe zdôrazňuje v preambule svojho vyhlásenia modlitbu za jednotu.
- 1894** – Pápež Lev XIII. povzbudzuje k modlitbe v *Oktáve modlitieb za jednotu* v kontexte Svätodušných sviatkov.
- 1908** – Reverend Paul Wattson prvýkrát inicioval zachovávanie *Oktávy za jednotu cirkvi*.
- 1926** – Hnutie Viera a poriadok začína vydávať *Návrhy na Oktávu modlitieb za kresťanskú jednotu*.
- 1935** – Abbé Paul Couturier z Francúzska obhajuje *Celosvetový týždeň modlitieb za kresťanskú jednotu* na širokom základe modlitieb za „jednotu, ktorú chce Kristus, prostriedkami, akými chce on“.
- 1958** – Kresťanská jednota (Unité Chrétienne, Lyon, Francúzsko) a Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví začínajú spoločne pripravovať materiály na *Týždeň modlitieb*.

- 1964** – V Jeruzaleme sa pápež Pavol VI. a patriarcha Athenagoras I. spoločne modlili Ježišovu veľkňazskú modlitbu: „aby všetci boli jedno“ (*Evanjelium podľa Jána* 17).
- 1964** – Dekrét Druhého vatikánskeho koncilu o ekumenizme zdôrazňuje, že modlitba je dušou ekumenického hnutia a nabáda k zachovávaniu Týždňa modlitieb.
- 1966** – Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví (SRC) a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov (dnes známy ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov) začali oficiálnu spoločnú prípravu materiálov na Týždeň modlitieb.
- 1968** – Prvýkrát sa oficiálne použili materiály na Týždeň modlitieb, ktoré spoločne pripravili Komisia pre vieru a poriadok a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov.
- 1975** – Prvýkrát sa použil materiál na Týždeň modlitieb, ktorý vychádzal z navrhovaného textu miestnej ekumenickej skupiny. Skupina z Austrálie bola prvá, ktorá sa zapojila do tohto plánu a pripravila prvý návrh na rok 1975.
- 1988** – Materiály Týždňa modlitieb sa použili na inauguračnej bohoslužbe Kresťanskej federácie Malajzie, ktorá spája hlavné kresťanské zoskupenia v krajine.
- 1994** – V medzinárodnej skupine, ktorá pripravovala texty na rok 1996, boli aj zástupcovia YMCA a YWCA.
- 2004** – Medzi Komisiou pre vieru a poriadok (SRC) a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov (Katolícka cirkev) sa dosiahla dohoda, že sa materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov budú vydávať spoločne a pripravovať v tom istom formáte.

- 2008** – Spomienková oslava 100. výročia Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov (Oktáva za jednotu Cirkvi, ktorá bola jeho predchodcom, sa prvýkrát začala sláviť v roku 1908).
- 2017** – Na pripomenutie si 500. výročia reformácie boli materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov pripravené kresťanmi v Nemecku.
- 2025** – Pri príležitosti 1700. výročia prvého ekumenického koncilu Cirkvi, ktorý sa konal v roku 325 po Kristovi v Nicei neďaleko Konštantínopola, pripravili tieto materiály bratia a sestry z monastickej komunity v Bosei na severe Talianska.

Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví

P. O. Box 2100
CH – 1211 Genève 2
Switzerland
infowcc@wcc-coe.org
www.oikumene.org

* * *

Dikastérium na podporu jednoty kresťanov

VA – 00120 Città del Vaticano
office@christianunity.va
www.vatican.va

* * *

Biblické citácie:

Biblické citácie uvedené v tomto dokumente sú zo *Slovenského ekumenického prekladu Biblie s deuterokánonickými knihami*.

Vydala © Slovenská biblická spoločnosť, Banská Bystrica, 2017. Schválené Konferenciou biskupov Slovenska dňa 27. 3. 2008, č. 9-K/08.

<http://www.biblia.sk>

Obsah

Pre organizátorov Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov	5
Príprava materiálu na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2026	7
Arménska apoštolská cirkev: teologická perspektíva ..	9
Biblický text na rok 2026	13
Úvod k téme na rok 2026	14
Ekumenická bohoslužba	21
Úvod	21
Poriadok bohoslužby	24
Zamyslenia a modlitby na osem dní	39
Príloha: Ekumenická situácia v Arménsku za uplynulých 30 rokov	51
Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov	
Témy rokov 1968 – 2024	55
Kľúčové dátumy v dejinách Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov	65

**JEDNO JE TELO
A JEDEN DUCH, AKO
STE AJ BOLI POVOLANÍ
K JEDNEJ NÁDEJI
SVOJHO POVOLANIA**

(List Efezanom 4, 4)

Materiály
na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov
v roku 2026

Spoločne pripravili a publikovali
Dikastérium na podporu jednoty kresťanov,
Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví

*Z anglického originálu *There is one body and one Spirit,
just as you were called to the one hope of your calling*
(Ephesians 4:4) preložil Andrej Kuruc*

Teologický lektor Ivan Šulík
Vydal Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o., Trnava 2025
Obálku navrhol Pergamen
Zodpovedná redaktorka Katarína Kročková
Technický redaktor Peter Valach
Prvé vydanie

www.ssv.sk, eVojtech.sk
objednávky: 033/590 77 18
objednavky@ssv.sk